

**Examenul de bacalaureat național 2014**  
**Proba E. d) – 4 iulie 2014**  
**Filosofie**

**Varianta 4**

*Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.*

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

**SUBIECTUL I**

**(30 de puncte)**

**A.** Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

- În opinia lui J. St. Mill, societatea are dreptul de a pedepsi încălcarea unei norme, dacă:
  - prin încălcarea normei, individul își lezează demnitatea
  - prin încălcarea normei sunt lezate valorile morale tradiționale
  - prin încălcarea normei sunt lezate interesele celorlalți membri ai societății
  - prin încălcarea normei se aduce atingere moralei religioase
- Citatul „... *depozitar al adevărului; îngrămadire de incertitudine și de eroare; mărire și lepădătură a universului.*”, definește omul ca fiind:
  - controversată
  - contradictorie
  - perfectibilă
  - antisocială
- Principalul document cu referire la drepturile omului, elaborat în sec. al XX -lea este:
  - Declarația de independență a SUA
  - Declarația Universală a Drepturilor Omului
  - Declarația Drepturilor Omului și Cetățeanului
  - Magna Charta Libertatum
- Problematika filosofiei politice vizează:
  - raportul dintre individ și stat
  - aspectele care țin de moralitatea actelor/acțiunilor umane
  - sursele prin intermediul cărora omul poate cunoaște
  - raportul identitate - alteritate
- Problematika filosofică a identității și a alterității are în centru raportul:
  - eu – autoritatea supranaturală
  - individ - societate
  - eu - natură
  - eu – alții/ eu - altul
- Potrivit concepției lui J. P. Sartre, ideea libertății absolute a omului este cuprinsă în citatul:
  - „*Pentru realitatea umană, a fi înseamnă a se alege pe sine.*”
  - „*Fiecare este adevăratul paznic al propriei sănătăți, fie ea trupească, mintală sau sufletească.*”
  - „*Fiecare abandonându-se în întregime și condiția fiind egală pentru toți, nimeni nu are interesul de a o face să fie oneroasă pentru ceilalți.*”
  - „*Singurul lucru valabil din toate «libertățile» cucerite de la revoluția franceză încoace – este dreptul de a fi liber.*”

**18 puncte**

**B.** Având în vedere caracterul universal al drepturilor omului, statul trebuie să garanteze drepturile pentru toți oamenii, deopotrivă.

1. Menționați trei drepturi pozitive ale omului. **6 puncte**
2. Ilustrați, printr-un exemplu concret, modalitatea implicării statului în garantarea drepturilor negative ale omului. **3 puncte**
3. Formulați un enunț filosofic afirmativ care să pună în relație conceptele de *drepturi ale omului* și *lege*. **3 puncte**

**SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)**

Analizați succint, din perspectivă filosofică, problematica *adevărului*, în calitate de condiție a cunoașterii, având în vedere următoarele repere:

- numirea unui filosof care a abordat problematica adevărului, în calitate de condiție a cunoașterii **4 puncte**
- explicarea unei teze/perspective filosofice referitoare la adevăr **10 puncte**
- ilustrarea tezei/perspectivei filosofice pe care ați explicat-o, printr-un exemplu concret de situație din societatea contemporană **6 puncte**
- formularea unei obiecții la adresa tezei/perspectivei filosofice pe care ați explicat-o **6 puncte**
- precizarea modului în care poate fi întemeiat adevărul propoziției „*Mă îndoiesc, deci cuget.*”, din perspectiva unui reprezentant al raționalismului clasic **4 puncte**

**SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)**

**A.** *Dar, căzând de acord asupra faptului că fericirea este binele suprem, ar trebui poate să lămurim și mai bine ce anume este ea. Acest lucru va fi mai ușor de realizat, dacă vom stabili care este actul specific omului. (...) Actul specific omului este un anumit mod de viață, constând în activitatea sufletului și în actele ce se conformează rațiunii, și propriu omului desăvârșit este să facă toate acestea bine și frumos, executând în mod perfect fiecare act, după virtutea care-i este proprie. Astfel fiind, și binele specific uman va fi activitatea sufletului în acord cu virtutea, iar dacă virtuțile sunt mai multe, în acord cu cea mai bună și mai desăvârșită. Și aceasta de-a lungul unei întregi vieți desăvârșite; pentru că, așa cum cu o rândunică nu se face primăvară, la fel o singură zi sau un scurt răstimp nu fac pe nimeni absolut fericit.*

(Aristotel, *Etica nicomahică*)

1. Precizați, pe baza textului dat, două caracteristici ale moralității actelor umane. **4 puncte**
  2. Menționați o deosebire existentă între perspectiva filosofică referitoare la moralitatea actelor umane, prezentată în text și o altă concepție filosofică despre moralitatea actelor umane, a cărei teză/idee de bază va fi precizată explicit. **6 puncte**
  3. Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *fericire* și *virtute*. **10 puncte**
- B.** Știind că pentru L. Wittgenstein, *filosofia trebuie să clarifice și să delimiteze riguros gândurile*:
1. Argumentați în favoarea ideii/tezei filosofice prezentată în enunț. **6 puncte**
  2. Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentate în enunț. **4 puncte**